

EURÓPSKY PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument na schôdzu

13.5.2015

B8-0452/2015

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe otázky na ústne zodpovedanie B8-0117/2015

v súlade s článkom 128 ods. 5 rokovacieho poriadku

o epidémii *Xylella fastidiosa* postihujúcej olivovníky
(2015/2652(RSP))

**Esther Herranz García, Albert Deß, Giovanni La Via, Barbara Matera,
Dubravka Šuica, József Nagy, Daniel Buda, Marijana Petir, Nuno Melo,
Peter Jahr, Michel Dantin, Sofia Ribeiro, Herbert Dorfmann,
Ramón Luis Valcárcel Siso, Raffaele Fitto, Ivana Maletić,
Andrej Plenković, Davor Ivo Stier, Lara Comi, Elisabetta Gardini,
Vladimir Urutchev**
v mene poslaneckého klubu PPE

Uznesenie Európskeho parlamentu o epidémii *Xylella fastidiosa* postihujúcej olivovníky (2015/2652(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na smernicu Rady 2000/29/ES z 8. mája 2000 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty do Spoločenstva a proti ich rozšíreniu v rámci Spoločenstva¹,
 - so zreteľom na vedecké stanovisko Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (EFSA) o rizikách pre zdravie rastlín, ktoré predstavuje baktéria *Xylella fastidiosa* na území EÚ, spolu s vymedzením a vyhodnotením možností znižovania rizika, ktoré bolo uverejnené 6. januára 2015,
 - so zreteľom na vykonávacie rozhodnutia Komisie z 13. februára a 23. júla 2014 a z 28. apríla 2015 o opatreniach na prevenciu zavlečenia *Xylella fastidiosa* do Únie a jej šírenia v Únii,
 - so zreteľom na otázku Komisie o epidémii *Xylella fastidiosa* postihujúcej olivovníky (O-000038/2015 – B8-0117/2015),
 - so zreteľom na článok 128 ods. 5 a článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže *Xylella fastidiosa* je veľmi nebezpečnou, bezprostrednou hrozbou pre pestovanie niektorých plodín vrátane olivovníkov, mandľovníkov a broskyňových stromov, ako aj okrasných rastlín v južnej Európe a potenciálnou hrozbou pre ďalšie plodiny, napríklad vinič a citrusové stromy, a mohla by viesť k bezprecedentným a zničujúcim stratám s významnými hospodárskymi, environmentálnymi a sociálnymi dôsledkami;
- B. keďže baktéria už spôsobuje vážne škody v olivových sadoch v regióne Apúlia v južnom Taliansku a potenciálne ohrozuje ďalšie plodiny a regióny;
- C. keďže produkcia olív je jedným z najdôležitejších poľnohospodárskych odvetví regiónu Apúlia a v roku 2013 predstavovala 11,6 % (alebo 522 miliónov EUR) z celkovej hodnoty poľnohospodárskej produkcie v regióne a 30 % z hodnoty produkcie olív v Taliansku;
- D. keďže *Xylella fastidiosa* spôsobuje veľké hospodárske škody, a to nielen pestovateľom olív, ale aj v celom výrobnom reťazci (lisovne oleja vrátane družstevných a súkromných mlynov), pri uvádzaní na trh a tiež pri činnostiach spojených s cestovným ruchom;
- E. keďže baktéria už v Taliansku postihla viac než jeden milión olivovníkov;
- F. keďže vypuknutie epidémie *Xylella fastidiosa* bolo talianskym orgánom po prvý raz nahlásené 21. októbra 2013;

¹ Ú. v. ES L 169, 10.7.2000, s. 1.

- G. keďže inšpekcie, ktoré v Taliansku v novembri 2014 vykonal Potravinový a veterinárny úrad (FVO) Generálneho riaditeľstva Komisie pre zdravie a bezpečnosť potravín potvrdili, že situácia sa výrazne zhoršila a že nemožno vylúčiť ďalšie šírenie baktérie;
- H. keďže nákaza baktériou *Xylella fastidiosa* už postihla veľké oblasti produkcie v tretích krajinách, napríklad vinice v Kalifornii a sady citrusov v Brazílii;
- I. keďže v súčasnosti neexistuje žiaden spôsob ošetrovania chorých rastlín v sadoch a keďže napadnuté rastliny zostanú zväčša infikované počas celého života alebo rýchle odumrú;
- J. keďže hosťiteľmi tejto choroby môže byť 300 rozličných rastlín vrátane asymptomatických voľne rastúcich rastlín v Európskej únii;
- K. keďže eradikácia rastlín, ktoré boli vyhlásené za infikované, by nestačila na zastavenie šírenia choroby a keďže fytošnitárne opatrenia sa môžu prijať len na vyhubenie hmyzu, ktorý baktériu *Xylella fastidiosa* prenáša;
- L. keďže medzi závažné riziká pre produkciu EÚ patria aj ďalšie patogény, napr. tzv. čierna škvrnitosť citrusových plodov dovezených z Juhoafrickej republiky;
- M. keďže Európsky úrad pre bezpečnosť potravín zdôraznil, že vzhľadom na to, že je ťažké zastaviť šírenie *Xylella fastidiosa*, ak už zasiahne určitú oblasť, prioritou by mali byť preventívne opatrenia zamerané na dovoz;
1. poznamenáva, že vykonávacie rozhodnutia, ktoré Komisia prijala do apríla 2015, boli zamerané hlavne na vnútorné opatrenia na boj proti epidémii a nezahŕňali rálne opatrenia s cieľom zabrániť zavlečeniu choroby do Európskej únie z tretích krajín;
 2. vyzýva Komisiu, aby prijala prísne opatrenia proti *Xylella fastidiosa* a ďalším nebezpečným organizmom, napríklad tzv. čiernej škvrnitosti, s cieľom zabrániť dovozu infikovaného materiálu do EÚ; víta rozhodnutie, ktoré Komisia prijala v apríli 2015, keď sa rozhodla zastaviť dovoz infikovaných kávovníkov z Kostariky a Hondurasu, ako aj obmedzenia prijaté v súvislosti s dovozom rastlín z postihnutých oblastí v iných tretích krajinách; žiada, aby sa v prípade potreby zaviedli prísnejšie opatrenia vrátane povolenia dovozu len z tých oblastí produkcie, kde sa nevyskytujú škodlivé organizmy;
 3. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia veľmi často nereaguje dostatočne rýchlo, aby zabránila zavlečeniu chorôb rastlín z tretích krajín do EÚ; naliehavo preto Komisiu vyzýva, aby overila zdroj infekcie a preskúmala oficiálny systém fytošnitárnych kontrol EÚ s cieľom chrániť a zabezpečiť naše územie;
 4. naliehavo žiada Komisiu, predovšetkým vzhľadom na príchod leta, aby prijala účinnejšie opatrenia na zabránenie šíreniu *Xylella fastidiosa* v EÚ, najmä tým, že sa zameria na najviac ohrozené plodiny, pričom by zároveň nemala opomenúť iné plodiny, ktoré by táto choroba mohla tiež vážne postihnúť;
 5. naliehavo vyzýva Komisiu, aby bezodkladne podporila zintenzívnenie výskumu, okrem iného poskytovaním finančných prostriedkov výskumným ústavom s cieľom zlepšiť

naše vedecké poznatky o *Xylella fastidiosa* a jednoznačne stanoviť typ prepojenia medzi patogénom, príznakmi a rozvinutím choroby;

6. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby odškodnili producentov za eradikačné opatrenia, ako aj stratu príjmov, ktorá zahŕňa straty nielen pokiaľ ide o poľnohospodársku výrobu, ale aj tie v súvislosti s kultúrnym dedičstvom, históriou a činnosťami spojenými s cestovným ruchom;
7. navrhuje spustiť informačné kampane s cieľom nabádať producentov, aby príslušné orgány okamžite upozornili na prítomnosť baktérie, ako aj podozrenie na jej prítomnosť; vyzýva Komisiu, aby určila stimuly pre výrobcov, ktorí vykonávajú preventívne opatrenia;
8. žiada poskytnúť viac prostriedkov, aby sa zabezpečilo odhalenie škodlivých organizmov na miestach vstupu do EÚ; nabáda ďalej členské štáty, aby zvýšili počet pravidelných kontrol s cieľom zabrániť šíreniu *Xylella fastidiosa* mimo vymedzených oblastí;
9. vyzýva Komisiu, aby poskytla otvorenú databázu so zoznamom inštitúcií a príslušných orgánov na úrovni EÚ a členských štátov na účely výmeny informácií a skúseností vrátane najlepších postupov, ako aj včasného varovania príslušných orgánov a vykonávania potrebných opatrení;
10. vyzýva Komisiu, aby transparentným spôsobom vypracovala návrh komplexných usmernení na vykonávanie preventívnych a kontrolných opatrení s jednoznačným uvedením ich rozsahu a trvania, a to na základe existujúcich skúseností a najlepších postupov, ktoré môžu byť použité ako podporný nástroj príslušnými orgánmi a útvarmi v členských štátoch;
11. žiada Komisiu, aby každoročne predkladala Európskemu parlamentu správu o hrozbe, ktorú pre producentov z EÚ predstavuje *Xylella fastidiosa* a iné nebezpečné organizmy;
12. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.